

Dvě krásy má a bez ké to-lát-ko,

Bedřich Smetana:

Prodaná nevěsta

Komická opera o 3 jednáních

Libreto — Karel Sabina

Dirigent Václav Návrat
Režisér Rudolf Málek
Výtvarník scény Alexander Babraj
Výtvarník kostýmů Alexander Babraj
Sbormistr Petr Chromčák
Choreografie zasl. um. Albert Janíček
Asistent režie Květa Ondráková
Korepetice Jana Hájková,
Jaromír Šalamoun,
Oldřich Heřmanský
Představení řídí Libor Kuča,
Radoslav Svozil
Text sledují Ema Hudcová,
Jana Mičochová

Hraje operní orchestr SDO, koncertní mistr
Petr Anděl

Mařenka	Eva Böhmová Zdeňka Matoušková Svatava Slavičková
Jeník	Miloš Ježil Tomáš Krejčířík
Vašek	Michael Böhm Petr Miller
Krušina	Vladislav Gřonka Vladimír Mach Vojtěch Kupka
Ludmila	zasl. umělkyně Eva Gebauerová-Phillips Bohuslava Návratová
Mícha	Luděk Golat Miloslav Podskalský
Háta	Dagmar Hodačová Eva Klečková
Kecal	Jiří Čep Jiří Kalendovský
Principál	Jaroslav Hlubek Rudolf Bátrla Zdeněk Lazar
Esmeralda	Alina Farná Alena Žáková
Indián	Luděk Golat Jiří Kubík
Vesničané, komedianti	sbor opery SDO, balet SDO

**PREMIÉRA DNE 13. ČERVNA 1987
V DIVADLE Z. NEJEDLÉHO**

OBSAH OPERY

O pouti se radují vesničané ze života, i když přináší i starosti. Mařenka, dcera sedláka Krušiny, oznamuje svému milému chlapci Jeníkovi, že k nim dnes přijde na námluvy její souzený ženich. Jeník ji utěšuje a ostatní je vyzývají, aby se s nimi radovali. Mařenka žádá od Jeníka ujištění, že nemá jinou lásku než ji, chce vědět, proč opouští svůj domov. Jeník vypráví, že ho z domu vyštvala macecha. Ona se ujišťuje slibem věrného milování. Přichází dohazovač Kecal s Mařenčinými rodiči a vychvaluje Michova syna Vaška, předurčeného ženicha. — Když se objeví Mařenka, Kecal ohlašuje ženichův příchod a žádá po ní souhlas. Mařenka odmítá, už dala slovo jinému, neuznává starou úmluvu o svém sňatku. Kecal se vychloubá, že všechny překážky odstraní. — Po Mařenčině odchodu omlouvá Kecal Vaška, že s ním pro ostýchavost nepřišel. Radí Krušinovi, aby se sešel s Michou v hospodě, on sám vyhledá Jeníka. Mládež se dává do tance.

Chasníci opěvují pivečko, lék na všechny trampoty. Jeník však velebí lásku. Kecal zase tvrdí, že pro život jsou nejdůležitější dobrá rada a peníze. Mládež pokračuje v tanci. — Přichází Vašek a koktavě si stěžuje, že se musí na matčin příkaz oženit. — Vyhledá ho Mařenka, kterou Vašek dosud nezná, protože Michovi jsou ze vzdálené vesnice. Vydává se za jinou dívku, o Mařence tvrdí, že by mu po svatbě utekla nebo by ho zabila. Ona sama by si prý Vaška ráda vzala. Vaškovi se líbí a tak jí přísahá, že se Mařenky odřekne. — Za Jeníkem přišel Kecal a namlouvá mu nevěstu s penězi. Poučuje Jeníka, že každý má tu svou za jedinou, ale nakonec každá ošidí. Nabízí proto znovu dívku s dukáty a slibuje, že i sám mu něco vyplatí, vzdá-li se Mařenky. Když se Jeník dozví, že Kecal vyjednával za syna gruntovníka Míchy — Vaška, přistoupí na úmluvu. Zatají, že on je rovněž Michovým synem z prvního manželství. Zdůrazňuje, že Mařenku nesmí nikdo jiný dostat než Míchův syn. Ve chvíli, kdy bude smlouva podepsána vyplatí Kecal Jeníkovi tři sta zlatých. — Jeník zůstává v hospodě sám a vzpomíná na Mařenku, kterou by za nic na světě neprodal. — Kecal se vrací s Krušinou a se svědky k podepsání smlouvy. Jeník znovu upozorňuje na hlavní podmínku, že svou milou odstupuje jen Michovu synovi, jestliže Mařenku miluje a dobrovolně se s ní ožení. Když Kecal ohlásí, že za to vezme Jeník odstupné, všichni se nad tím pohorší.

Vašek uvažuje nad tím, že mu s ženěním jde o život. — Ozve se pochod, přichází družina komediantů. Jejich principál zve na představení a předvádí přítomným umění své skupiny. Vaškovi se líbí tanečnice Esmeralda. Komediant, oblečený za Indiána, oznamuje principálovi, že se představitel medvěda opil a že nemůže a nechce hrát. Náhradu vidí ve Vaškovi, kterého principál i Esmeralda lehce přemluví. — Vaška konečně najdou jeho rodiče a Kecal. Ten mu dává k podpisu smlouvu o sňatku s Mařenkou. Vašek Mařenku nechce, protože by ho otrávil. Ví to od dívky, kterou ovšem nezná jménem. Všichni soudí, že to tak nastrojil Jeník. — Přicházejí Krušinovi s Mařenkou, která nemůže uvěřit, že ji Jeník zradil. Kecal naléhá na její podpis a volá k tomu i Vaška, který odběhl za komedianty. — Vašek poznává v Mařence dívku, která ho tak vystrašila a zděračňuje, že by ho chtěla. Kecal už chce konečně Mařenčin podpis, ale ta si vyžaduje, ještě chvíli na rozmyšlenou. Všichni ji radí, aby svolila. — Mařenka o samotě oplakává svou ztracenou lásku. — Přichází Jeník, Mařenka nechce žádné vysvětlování, má jen potvrdit zda ji prodal nebo ne. Pohněvaný Jeník odpoví, že ji prodal a Mařenka mu ve vzdoru prohlašuje, že si vezme Vaška. Jeník se tomu směje, vyčítá Mařence tvrdšínost, ona jemu ošemetnost. — K tomu se namane Kecal, ujišťuje Jeníka, že brzy dostane slíbené odstupné. To ovšem Mařenku pobouří a Jeník žádá novou odměnu za to, že ji přemluví. Vrucení ujišťuje Mařenku, že ji syn Míchův miluje a že sňatek s ním ji přinese jen štěstí. Jeho slova zbavují Mařenku vši naděje. Všichni tři si přejí, aby už byl všemu konec. — Přicházejí oboji rodiče i ostatní vesničané. Mařenka prohlašuje, že učiní, co se po ní žádá. Jeník se těší, že se vystrojí svatba. Jeho rodiče ho hned poznají, macecha se na něho osopuje. Jeník si to příliš k srdci nebere, jen když má podle smlouvy právo ke své milé. Jeho nepravý podpis nebyl podvod, ale pouhá lest. Mařenka má sama rozhodnout, kterého z obou Míchových synů vyvolí. Mařenka teď Jeníka pochopí, vrhá se mu do náručí. Kecalovi se všichni posmívají. — Vběhnou děti a poděšeně křičí, že se komediantům utrhl medvěd a žene se sem. Opravdu se objeví, ale to je jen přestrojený Vašek. Matka se za něho stydí a odvádí ho pryč. Mícha se dá uprosit, smíruje se s Jeníkem, žehná šťastným snoubencům za radostného jásootu všech přítomných.

BEDŘICH SMETANA

Narodil se 2. března 1824 v Litomyšli. Jeho otec, František Smetana, byl správcem panského pivovaru, matka Barbora, rozená Linková, pocházela z rodu, který v 18. století proslavil skladatel Jiří Ignác Linka z Bakova nad Jizerou. Společenským postavením patřili Smetanovi k přední městské společnosti. Oba skladatelovi rodiče milovali hudbu, otec hrál dokonce na housle, takže malý Bedřich byl od mládí obklopen dobrou muzikou. Už před školním věkem se začal učit hudebě, nejdříve na housle, pak na klavír. Jeho prvním učitelem byl litomyšlský kantor Jan Chmelík. Jako šestiletý mohl dokonce veřejně vystoupit. Zahrál na klavír předehru k Auberově opeře Némá z Portici tak dokonale, že byl považován „za zázračné dítě“.

V roce 1831 najal Smetanův otec pivovar v Jindřichově Hradci. Rodina se seznámila s komisařem finanční správy Karlem Kolářem, který se stal později Smetanovým tchánem. V jihočeském městě pokračoval Bedřich v hudebním studiu u regenschoriho Františka Ikavce, který byl výtečným hudebníkem i učitelem. Po čtyřech letech skončila pachtovní smlouva a otec koupil dvůr v Růžkově Lhotici u Čechtic ve středních Čechách. Bylo to panské sídlo s polnostmi a lesy, pivovarem a hostincem. Zde žila rodina v blahobytu a rušným společenským životem. Zde prožíval Bedřich jako student nejkrásnější léta. Druhý domov měl v Novém Městě nad Metují, kam jezdil navštěvovat příbuzné. Otec pro něho vyhlédl úřednické povolání, proto jej dal zapsat na gymnázium v Jihlavě. Mladícký student žil více hudbou než studiem a navíc se cítil v německém městě příliš opuštěn. Přestoupil tedy na gymnázium v Německém Brodě. Tu se ocitl v prostředí obrozeneckého ruchu, jehož hlavou byl mezi žáky student Karel Havlíček. Ten měl na mladého Smetanu takový vliv, že když odešel na další studia do Prahy, vyprosil si na otci, aby mohl studovat na akademickém gymnáziu v Praze. V roce 1839 přichází do Prahy. Je tak stržen pražským hudebním životem, že nedokončí ročník. Přísný otec rozhoduje, že se málo pilný student bude věnovat doma hospodářství. Zachráni ho příbuzný František J. Smetana, profesor plzeňského gymnázia. Pod

jeho ochranou dokončí v Plzni s prospěchem školu. I zde jej lákala hudba více nežli škola. Protože byl i výborným tanečníkem, získal si oblibu v plzeňské společnosti. Setkal se tu také s dávným rodinným přítelem z jindřichohradeckého pobytu, s Kolářem. Zamíloval se do jeho dcery Kateřiny a tento vztah vedl až ke sňatku v roce 1849. Popudem pro jeho hudební skladby byly v tomto období především společenské zážitky a především záliba v tanci. Tanečním symbolem té doby byla polka, tanec svým rytmem a melodickou náplní ryze český. V roce 1840 napsal při své návštěvě u strýce v Novém Městě nad Metují rozkošnou Louisinu polku pro svou sestřenicí Louisu, kterou obdivoval, v Plzni vzniklo mnoho dalších polek i pozoruhodná skladba Galop bajadérek i Velká polka b-moll, v níž se promítly jeho milostné zážitky. Byla to horoucí láska ke Kateřině Kolářové. Tu se také rozhodl, že se bude věnovat hudebě. 23. ledna 1843 si napsal do deníku: „Jsem nástrojem vyšší moci. S Boží pomocí a milostí budu jednou v technice Lisztem a v komponování Mozartem.“

Bylo mu devatenáct let když se tedy rozhodl pro povolání hudebníka. Toužil po větším hudebním vzdělání, ale už nemohl počítat s velkou podporou z domova. Otec totiž hodné majetku ztratil, stal se opět jen nájemcem pivovaru v Obříství u Mělníka a potom už jen žil u svého druhého syna v Novém Městě nad Metují. V Praze Bedřich horlivě studoval hudební teorii v ústavu slepého hudebníka Josefa Proksche. Pak se stal zásluhou paní Kolářové domácím učitelem v rodině hraběte Thuna. Bydlel v Thunovském paláci a v létě v zámku Bon Repos u Nových Benátek. V roce 1847 se toho místa vzdal, aby mohl působit jako klavírní virtuos. První umělecká cesta do západních Čech se pro finanční stránu nevydařila a musel se tedy znovu obrátit k hudebním vyučováním. Zakládá svůj vlastní hudební ústav, ale nemá ani klavír. Získal půjčku od Liszta, který byl zaujat jeho skladbami. Smetanův ústav později vzkvétal a stal se významným hudebním střediskem. Smetana se v Praze živě zajímal o politické události. Výrazem jeho sympatií s revolučním hnutím byly skladby Píseň svobody, Pochod legii studentů pražské univerzity a Pochod národní gardy i Slavnostní ouvertura D-dur. — K jiným významným sklad-

bám ze čtyřicátých let patří klavírní Svatební scény a Listy do památníku. V roce 1854 zemřela jeho dceraška a následujícího roku druhá. Svou bolest vyjádřil v Klavírním triu g-moll, ve kterém se poprvé objevily tragické tóny. Slavnostní symfonie E-dur nepřinesla očekávaný úspěch stejně jako mistrovské skladby Trii salónní polky a Tři poetické polky. Rovněž jeho hudební ústav nepřinášel zcela existenční zabezpečení, takže není divu, že skladatel procházel těžkou uměleckou krizí. Pomocnou ruku mu podává Franz Liszt, se kterým se osobně sblížil při jeho návštěvě Prahy v roce 1856. Potvrdil mu, kudy se ubírá vývoj světové hudby druhé poloviny století, který konzervativní hudební Praha těžko chápala. Smetana se cítil být povolán k vyšším úkolům, pražské poměry ho nemohly uspokojit a proto přijímá umělecké místo ve Švédsku.

V Göteborgu se stal ředitelem hudebního spolku, dirigentem pěveckého sboru a orchestru a nejřednějším hudebním pedagogem. Strávil tu pět let, pro hmotné strance pro něho nepříznivějších. Vzdálenost od vlasti upevnila jeho české národní citění. Ačkoliv byl ve společnosti ctěn, měl úspěchy jako klavírista a dirigent, ale každoroční návštěvy domova jej utvrzovaly v přesvědčení, že své nejvlastnější poslání může naplnit jen doma. V roce 1860 se vzdal výhodného místa a přесídlil do Prahy.

Smetanova göteborgská práce byla poznamenána Lisztovým vlivem. Po klavírních skladbách Vidění na plesu a Etudě E-dur to byly symfonické básně. Tragicky pochmurný Richard III., Valdštýnův tábor, v němž lze vyslyšet ohlas vzdáleného domova a konečně Hakon Jarl, inspirovány dramatem dánského básníka Adama Oehlenschlägera. Touhu po domově vyjádřil cyklem Vzpomínka na Čechy. Ale to ho postihla další rodinná tragédie: jeho choť Kateřina zemřela při cestě do Čech v Drážďanech v roce 1859 ve věku 32 let. Smetana zůstal sám s dcerou Žofií. Po roce a půl se oženil s Betty Ferdinandiovou, dcerou ředitele panství na Lambersku u Obříství. Svůj švédský pobyt ukončil definitivně v květnu 1861.

V Praze se chce představit jako skladatel, ale koncert na Žofině, kde uvedl své symfonické básně kompono-

vané ve Švédsku, prošel bez většího úspěchu. Chtěl se stát kapelníkem v novém českém divadle — v Prozatímním, které bylo 1862 otevřeno. Protože byl v Praze nyní velice málo znám, místo nedostal a stejně neuspěl na pražské konzervatoři, kde se rovněž marně ucházel o místo pedagoga. V roce 1863 byl zvolen sborníkem pražského Hlaholu a působil jako hudební referent Národních listů. Stal se i předsedou hudebního odboru Umělecké besedy, což mu dávalo možnost organizovat hudební život. Zavádí abonentní orchestrální koncerty, dostává příležitost k dirigování. Tyto funkce však příliš nezaručují existenci a proto zakládá opět hudební ústav, tentokrát společně s Ferdinandem Hellerem, kde se vyučuje kromě klavíru i houslové hře a zpěvu.

V době rozvoje pěveckých spolků napsal mužský sbor Tři jezdci a do soutěže o cenu hraběte Jana Harracha zadal svou první operu Braniboři v Čechách. Na oslavu třicátého výročí narození Shakespeara napsal Slavnostní pochod pro velký orchestr. V lednu 1866 byla uvedena opera Braniboři v Čechách v Prozatímním divadle a 30. května v téměř divadle Prodaná nevěsta. Smetana byl pozván do divadla k nastudování svých dvou oper a po jejich nesporném úspěchu se stává kapelníkem. 27. září 1866 je jmenován „artistickým správcem opery“. 16. května 1868 byla velká národní slavnost: položení základního kamene k Národnímu divadlu. Pro tuto slavnost napsal mužský sbor Rolnická a hymnu, vyjadřující lásku k vlasti — Českou píseň. Za české hudebníky poklepal Smetana na základní kámen se slovy: „V hudbě život Čechů“. V Novoměstském divadle zazněla po jeho Slavnostní předehře C-dur, složené k tomuto okamžiku, jeho nová opera Dalibor. Moderní sloh této opery však nebyl pochopen, dílo bylo vydáváno za nečeské, Smetana byl dokonce označen za zrádce a tím začal nenávisťný boj proti tvůrci díla. A přesto začal tvořit své největší dílo — operu Libuši. Dílo bylo dokončeno v listopadu 1872, ale Smetana si přál, aby bylo uvedeno až k velké národní slavnosti a tou mohlo být jen otevření Národního divadla. Na ně ovšem musel celých devět let počkat. Aby odvrátil pomluvy, že se jeho tvůrčí schopnost vyčerpala, píše salónní veselohru Dvě vdovy. Premiéra byla v březnu 1874 v Prozatímním divadle a byla také poslední,

kteřou Smetana dirigoval a slyšel! Vůbec jeho činnost v divadle byla spíše dobou zápasů a utrpení, ale pozvolna získával stále větší počet ctitelů a stoupenců. Ve věku padesáti let se u něho objevuje choroba sluchu, pokračující až k úplnému ohluchnutí. Je nucen se vzdát kapelnictví, veřejné činnosti i hudebního vyučování. Dostává pouze nevelký plat. Posledních deset let svého života strávil v rodině svého zetě lesmistra Josefa Schwarze.

Přesto se však nevzdal a pustil se do boje s krutým osudem. Začal pracovat nejdříve na menších skladbách. Byl to klavírní cyklus Sny a pak vzniká jeho vrcholné orchestrální dílo – cyklus symfonických básní Má vlast. Komponuje i další operu – Hubičku. Po premiéře 1876 byl Smetana zahrnut ovacemi. Třetí představení bylo Smetanovým benefičním a znamenalo největší skladatelův triumf. Hned požádal libretistku Hubičky E. Krásnohorskou o novou předlohu. Spisovatelka mu nabídlá tentokrát zcela původní dílo – Tajemství. Ale nežli se novou operou začal zabývat napsal svou uměleckou a životní zповěď – smyčcový kvartet Z mého života a hned po napsání tohoto díla mužský sbor Píseň na moři. První provedení nové komické opery Tajemství bylo v září 1878 v Novém divadle a její úspěch se rovnal úspěchu Hubičky. Povzbuzen tímto úspěchem napsal své velké klavírní dílo – České tance a písně na slova Vítězslava Háška Večerní písně. Dále sbor Věno, který se stal nejpopulárnějším, hymnickou skladbu Motlíba a houslové a klavírní duo Z domoviny. 11. června 1881 bylo slavnostně otevřeno Národní divadlo Libuší. Představení končilo nadšenými ovacemi skladateli. Po roce, 5. května 1882 dosáhla Prodaná nevěsta stého provedení! Na podzim téhož roku byla provedena jeho poslední opera Čertova stěna. Byla to premiéra pro skladatele osudová. Divadlo operu odbylo, obecenstvo ji nepřijalo. Smetana byl tak zničený, že za kulisami plakal. Povzbudilo jej slavnostní provedení Mé vlasti 5. listopadu 1882 na Žofíně. Choroba však postupovala, pro neustálé hučení a pískání v hlavě mohl pracovat pouze hodinu denně. Přesto ještě dokončil Druhý smyčcový kvartet d-moll první část plánovaného orchestrálního cyklu Pražský karneval. Skladba opery Viola už zůstala nedokončena. Naposledy byl ještě v Pra-

ze při otevření obnoveného Národního divadla 18. listopadu 1883. Jeho duševní a tělesný stav se postupně zhoršoval. Mozková choroba zachvátila paměť i řeč. V pondělí 25. února 1884 poznamenal na archu notového papíru: „Poslední arch.“ Koncem února ztrácí vědomí. Z oslav svých šedesátých narozenin 2. března 1884 už nic nevnímal. V polovici dubna byl převezen do pražského ústavu choromyslných v Kateřinské ulici. Žil tu dvacet dní. V pondělí 12. května 1884 zemřel.

Význam Smetanovy tvorby, jeho průkopnický čin, spočívající v tom, že vytvořil opravdu národní hudbu nezávislou na cizích vzorech, že ji zařadil do světové hudby jako její součást, ocenila až pozdější doba. Svým dramatickým dílem pak povýšil českou operu na nejpřednější složku českého umění, souměřitelnou se světovou hudebně dramatickou tvorbou.

MN

PŘÍKLAD BEDŘICHA SMETANY

Bedřich Smetana, největší český skladatel, nejdražší jméno české hudební historie a stále nevyčerpaný a živý zdroj dneška a jeho problémů, je dnes všeobecně uznáván za umělce vyhraněně národního a speciálně českého. Ale zdá-li se dnes, kdy věda Smetanův význam ujasnila ve vztahu k ostatním skladatelům jeho doby a kdy již celé jeho dílo se stalo vítou součástí naší kultury, že toto jasné, cílevědomé a tak ryzi umění nemohlo být nikdy považováno za nic jiného, než za umění pro národ tvořené, stejně jako malířství Mánesovo a Alešovo, stačí otevřít dějiny devatenáctého století, abychom viděli, jaký protiklad toto umění vyvolalo, jak bylo chápáno opačně, než jak bylo tvořeno a citěno, jak se rodilo navzdor současníkům, jak bylo považováno za nečeské, protinárodní, dokonce německé a to zejména v případě Libuše, opery rostoucí nehlubšími kořeny z národní prsti, opery nejvroucnější české, tak upřímně a velice nacionální, že s ní lze těžko co srovnávat. V soudobém umění našem i cizím, neboť stačí si vzpomenouti, jak zápalný a buřičský účinek měla tato opera, zrozená ve století devatenáctém, na svědomí českého člověka za války, kterého nejen utěšovala, nýbrž i podněcovala k vzpouře.

Toto historické nedorozumění o národním rázu a o uměleckých kvalitách díla je pro naši dobu velmi poučné. Smetana opsal velkou vývojovou křivku. Od Prodané nevěsty je hodně daleko k Libuši a Čertova stěna je již součástí dvacátého století, stejně jako druhý kvartet. Tento rychlý růst, tato modernost a stále dopředu obrácená orientace, předjímající budoucí dobu, se vymkla z rukou současníků, kteří vždy zažívají příliš pomalu a kulhají za současným stavem kultury své doby alespoň o čtvrt století dozadu. Odtud slavné boje o Smetanu, boje o právo moderního výrazu a svobody svědomí a umělecké tvorby, které nám učinily tohoto mistra nad jiné drahým, můžeme říci apoštolem dnešních zápasících mladých tvůrců o právo moderního tvoření, právo slyšeti a viděti svou dobu vlastními smysly a nikoliv brýlemi dřívějších tvůrců, kteří se již zžili.

Nezle dosti opakovati, že Smetana byl zjev vášnivě moderní a že jeho úmyslem bylo, aby i Národní divadlo, jemuž daroval své svrchované pokrokové dílo Libuši, sloužilo neustále současné době a jejím potřebám. Uvědomte si toto Smetanovo gesto v této době, nabitě novými uměleckými problémy, které chtějí a mají být řešeny, ale jejichž uskutečňování je brzděno silněji než kdy jindy nedostatkem vůle chápat i přijímat je. Proto si musíme znovu uvědomiti vztah naší první operní scény a největšího našeho skladatele a chápatí slova, napsaná nad jevištěm Národního divadla jako příkaz sloužiti neustále novým potřebám nově rodících se generací.

Jaroslav Ježek

Vedoucí výroby a jevištního provozu: ing. Ivan Bílek. Vedoucí dekoračních dílen: ing. Otto Gruszka. Vedoucí výroby kostýmů: Eliška Zapletalová. Jevištní mistři: Miroslav Pinkowský, Zdeněk Václavek. Mistr osvětlení: Oldřich Malý. Mistr elektroakustiky: Bořivoj Wojnar. Mistr vláskenkárny: Jindra Kučajová. Mistr rekvizitárny: Eva Wiesnerová. Mistr garderoby: Zlata Nezhybová.

Program vydalo Státní divadlo v Ostravě, nositel Řádu práce. Redakce programu Miloslav Nekvasil, obálka a grafická úprava Mirek Tittler, typografická spolupráce Milada Kalinová. Výtisky Moravské tiskářské závody, n. p., provoz 21, Ostrava 1, Novinářská 7, R 706961. o 380016887
Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILLA Praha.

Cena programu 3 Kčs.

